

Nieuwsbrief

nummer 2, december 2016

Vereniging Vrienden van de Stads Kern Zwolle - Secretariaat: Postbus 1180, 8001 BD Zwolle
Website: www.vriendenvandestadskernzwolle.nl - E-mail: info@vriendenvandestadskernzwolle.nl

Meedenken & meepraten

Steeds vaker wordt het bestuur van de Vrienden van de Stads Kern in een vroeg stadium uitgenodigd mee te denken en te praten over (nieuw)bouwprojecten in de binnenstad. Daarbij is de rol van de gemeente van belang. Zij spoort ontwikkelaars en ontwerpers aan een vertegenwoordiging van de Vrienden in vroeg stadium van een project aan tafel te vragen.

De Vrienden geven gehoor aan die uitnodigingen omdat op die manier invloed kan worden uitgeoefend op plannen die in dat beginstadium nog kneedbaar zijn. De ervaring heeft de Vrienden ook geleerd dat het achteraf becommentariëren van plannen zelden resulteert in een wijziging van die plannen.

Lastig is dat ontwikkelaars (en ook de gemeente) in dat vroege stadium veelal vertrouwelijkheid vragen.

Meedenken en meepraten heeft overigens alleen zin als er wat met de inbreng van de Vrienden wordt gedaan én wanneer het eindresultaat een goede kans maakt op zijn minst aanvaardbaar te zijn. Wordt aan die voorwaarden niet voldaan dan kunnen en zullen de Vrienden uit het betreffende overleg stappen.

Recentelijk zijn de Vrienden betrokken bij herontwikkeling van de bioscooplocatie Gasthuisplein, de herontwikkeling van de Eekwal en een derde project in de binnenstad dat nog even niet met name genoemd kan worden.

In een eerder stadium waren de Vrienden betrokken bij de plannen voor het warenhuis aan de Melkmarkt (Primark), de winkel voor Zara en de Hof van Thorbecke.

Het bestuur van de Vereniging Vrienden van de Stads Kern Zwolle wenst haar leden en relaties een voorspoedig 2017.

Algemene Ledenvergadering

De Algemene Ledenvergadering 2017 vindt plaats op woensdag 26 april, 20.00 uur, locatie De Groote Sociëteit, Koestraat 8.

Het geschrapte ontwerp voor de stadsvilla's aan de Eekwal.

Wonen aan de Eekwal

Geruime tijd is geadverteerd voor de verkoop van een aantal stadsvilla's aan de Eekwal. In het ontwerp van die villa's van de hand van Rob Moritz van architectenbureau 19 Het Atelier werd de kap en zijgevel van de zaal van het voormalige Palvugebouw (Amsterdamse School) gedeeltelijk gehandhaafd. Maar voor villa's van ruim een miljoen euro in de binnenstad blijkt in Zwolle geen markt aanwezig.

Vandaar dat het plan geschraapt is.

Nu wordt door de ontwikkelaar verkend of de locatie op een andere wijze voor de woonfunctie kan worden ontwikkeld. Een vertegenwoordiging van de Vrienden denkt mee.

Windmolens dicht bij onze Historische Binnenstad?

Drie partijen te weten Scania, Hogeschool Windesheim en Vereniging Blauwvinger Energie hebben het initiatief genomen om te onderzoeken of het tot de mogelijkheden behoort om een drietal windmolens te plaatsen op het bedrijventerrein Voorst. Het betreft hier molens met een totale hoogte van 150 meter. Een van de uitgangspunten is om met windmolens duurzame energie op te wekken. Dit past in de akkoorden die Nederland heeft gesloten en waarin ons land zich verplicht om het verbruik van fossiele brandstof terug te dringen en op een meer duurzame wijze energie te gaan opwekken.

Ook de gemeente Zwolle heeft daarin een taakstelling meege-

kregen.

Het is duidelijk dat het plaatsen van windmolens in het stedelijk gebied dicht tegen de binnenstad een gevoelige materie betreft. De Vrienden van de Stadskern hebben zich bijvoorbeeld in het verleden verzet tegen de hoogte van de ABN AMRO toren omdat dit de skyline van Zwolle ernstig in negatieve zin beïnvloedt.

Het college van B&W heeft alvorens een standpunt over dit initiatief in te nemen aan een groot aantal partijen gevraagd zitting te nemen in een Klankbordgroep om te peilen hoe daar in de Zwolse samenleving over wordt gedacht. Het betreft o.a. bewonersgroepen uit de omgeving, belanghebbenden en een aantal maatschappelijk organisaties waaronder de Vrienden van de Stadskern. Het bestuur van de Vrienden heeft positief op dit verzoek gereageerd omdat onze historische binnenstad binnen de visuele invloedssfeer van de te plaatsen windmolens ligt.

De Klankbordgroep heeft inmiddels meerdere keren vergaderd en heeft tussen de vergaderingen door haar kennisniveau over windmolens enorm vergroot. Er blijkt veel (wetenschappelijk) onderzoek gedaan te zijn naar de effecten die het plaatsen van windmolens tot gevolg heeft. Daarbij moet gedacht worden aan geluidsoverlast, visuele effecten, schaduwvorming, risico's, te behalen rendementen, windsnelheden, financiële gevolgen zoals de waardedaling van vastgoed, enz.

In dit verband is het van belang de energieopgave van de gemeente Zwolle onder de loep te nemen. De door de gemeenteraad vastgestelde doelstellingen zijn: ten opzichte van 1990 is in 2020 een reductie van 20% van de uitstoot van CO2 bereikt; in 2020 wordt 20% van de gebruikte energie duurzaam opgewekt; op termijn is Zwolle energieneutraal.

Het college van B&W heeft energietransitie benoemd tot een van de belangrijkste thema's op de strategische agenda.

De Vrienden van de Stadskern steunen deze doelstellingen voor een energietransitie. Steeds duidelijker is geworden dat dit voor onze stad een immense opgave betreft met o.a. grote ruimtelijke gevolgen. Niet alleen voor de stad, maar zeer waarschijnlijk ook voor de regio, het land en internationaal.

Zo'n immens grote opgave vereist naar ons oordeel een structurele aanpak, waar op meerdere schaalniveaus door meerdere disciplines zal moeten worden samengewerkt. Daarbij gaat het niet alleen om de inhoud, maar ook om het proces gericht op het maatschappelijk draagvlak.

De wijze waarop nu aan het initiatief voor het plaatsen van hoge windmolens op bedrijventerrein Voorst wordt gewerkt kan worden omschreven als punaises poetsen en de kist vergeten.

Het wordt steeds duidelijker dat het initiatief van de drie partijen om windmolens te plaatsen op bedrijventerrein Voorst tot

een worsteling leidt in de Klankbordgroep. Het is lastig om de negatieve gevolgen bij het plaatsen van molens in de context van de hogere schaalniveaus te beoordelen. Dat neemt niet weg dat de Klankbordgroep wel graag een bijdrage levert aan de energieopgave waar Zwolle zich voor heeft gesteld. Windmolens zouden moeten kunnen maar niet in mijn achtertuin.

In het recente verleden hebben de Vrienden zich ingespannen veelal in een vroeg stadium om ontwikkelingen in de stad te steunen en met inbreng van kennis te verbeteren. Denk hierbij bv. aan het Primark warenhuis op de Melkmarkt, de Spoorzone, het Kraanbolwerk en alweer wat langer geleden de uitbreiding van museum De Fundatie.

Het initiatief voor het plaatsen van een drietal windmolens op bedrijventerrein Voorst met een as hoogte van 100 meter en een totale hoogte van 150 meter moet van de Vrienden van de Stadskern beoordeeld worden in het kader van de vastgestelde energietransitie op meerdere schaalniveaus. Lokaal, regionaal, (inter)nationaal.

Vooruitlopend daarop hechten wij eraan dat hoger bouwen dan de Peperbus op zo'n korte afstand van de binnenstad bij de Vrienden niet op steun kan rekenen.

De Vrienden pleiten daarom voor een meer integrale benadering, gericht op inhoud en proces.

Wij zullen het College van B&W derhalve adviseren om aan dit initiatief op dit moment geen medewerking te verlenen en nu eerst te kiezen voor een meer integrale aanpak van de energietransitie zoals door de gemeenteraad is besloten.

Het ontwerp voor het appartementengebouw aan de Luttenbergstraat

Herontwikkeling Weezenlanden

De sloop van het ziekenhuis is nog niet eens helemaal voltooid maar met de bouw van de woningen langs de Assendorperstraat wordt al een begin gemaakt. Ontwikkelaar Novaform heeft voor de architectuur van de panden langs de gracht gekozen voor een traditionele architectuur die aansluit op de bestaande bebouwing langs de singels.

De Vrienden hebben destijds bij de presentatie van de plannen bepleit om de bebouwing langs de Luttenbergstraat een meer eigentijds karakter te geven. Dit om meer in de pas te komen met de architectuur van de Rechtbank, het gekromde kantoorgebouw en het Provinciehuis. In ontwerp van het appartementengebouw door de architecten Mulleners en Mulleners is daarvan sprake.

Het gekozen ontwerp voor de busbrug.

Nieuwe ontwikkelingen in de Spoorzone

De Spoorzone is recentelijk weer veel in het nieuws verschenen. Veel aandacht is geschonken aan de succesvolle aanbesteding van de zgn. busbrug. En terecht. De busbrug is een essentieel onderdeel van de infrastructuur in en rond de Spoorzone. Zonder busbrug kan het busstation niet verplaatst worden naar de andere kant van de sporen.

Met het verplaatsen van het busstation is het noodzakelijk een brug te bouwen over de sporen waar dagelijks 1800 bussen overheen zullen rijden om de stad en regio met openbaar busvervoer te bedienen.

Het betreft hier een zgn. 'Build and Design aanbesteding'. In de lange aanloop naar de aanbesteding zijn voor de busbrug heel veel randvoorwaarden en uitgangspunten opgesteld waaraan de ontwerpers en bouwers moeten voldoen. Meedoen aan de besteding betekent dat inzicht moet worden gegeven in bijvoorbeeld: de wijze van bouwen, tijdens de bouw moet de treinloop b.v. doorgaan; hoe denkt men de enorme vrije overspanning en curve in de brug te construeren en bouwen, etc.

Niet alleen voor het bouwen van de brug wordt geoffereerd. Ook het toekomstig onderhoud en beheer moet voor een groot aantal jaren inhoudelijk en prijstechnisch worden geoffereerd.

Een groot aantal belanghebbende partijen zijn bij de voorbereiding van de aanbesteding betrokken zoals de NS stations, ProRail, de Provincie de Gemeente, etc.

Ook is er een klankbordgroep geformeerd met daarin vertegenwoordigt omwonenden en maatschappelijke instellingen.

De afgelopen periode is er heel veel gebrainstormd en getekend.

De Vrienden hebben zich ingezet om het ontwerp van de brug een belangrijke rol te laten spelen in de aanbesteding. Vaak is de prijs alleen in hoge mate bepalend voor de beoordeling en gunning van de opdracht.

Als voorbeeld hebben wij ingebracht de bouw en hogere kosten en het ontwerp van de Erasmusbrug in Rotterdam. De brug die nu is gerealiseerd kostte veel meer dan de andere ingediende ontwerpen. Toch is gekozen voor het dure ontwerp van architect Ben van Berkel. Het resultaat mag er zijn. De Erasmusbrug is een symbool geworden van de stad Rotterdam en staat op iedere ansichtkaart van de stad.

De busbrug in Zwolle moet een vergelijkbare rol gaan spelen.

De aanbesteding is inmiddels succesvol verlopen. Het werk is gegund aan BAM infra en ipv Delft creatieve ingenieurs. De bekendmaking van het winnende ontwerp heeft plaatsgevonden op 17 november 2016 jl.

De gevels van het appartementengebouw aan het Gasthuisplein.

Herontwikkeling bioscooplocatie

Sneller dan gedacht gaat de net gesloten bioscoop aan het Gasthuisplein tegen de vlakte om plaats te maken voor huurappartementen op een plint van winkelruimten. Het is een aanrader om binnenkort nog even in de Wolwerverstraat te gaan kijken om te zien hoe vreselijk lompe en blauwe het bioscoopgebouw daar staat.

Helemaal gesloopt wordt de bioscoop niet. Het casco van de onderste bouwlaag wordt hergebruikt als drager van de nieuwe appartementen. De toegang tot de nieuwe appartementen vindt plaats via de bestaande ingang aan de Vijfhoek waarmee de appartementen links van de bioscoop reeds ontsloten worden. De nieuwbouw is een ontwerp van MOOK Architecten uit Utrecht. In de architectuur wordt de grote schaal van het bioscoopgebouw weer teruggebracht tot een maat en ritme dat beter bij de binnenstadsbebouwing past. Ook met de materiaalkeuze, baksteen en hout, wordt de aansluiting bij de omgeving gezocht.

Een vertegenwoordiging van de Vrienden heeft meegedacht aan de uitwerking van de plannen.

Het appartementengebouw aan de Wolweverstraat met houtbeklede gevel.

Tracébesluit spoor Zwolle-Herfte

Op 4 december jl. heeft Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu Dijkstra het 'Tracébesluit spooruitbreiding Zwolle-Herfte' vastgesteld. Een document van 129 pagina's (zie de website van het Ministerie).

Voor de Vrienden is met name detailkaart met bladnummer 8 van belang. Daarop is het spoortraject richting Emmen nabij de Valkenbergweg te zien. Begin 2014 protesteerden de Vrienden tegen de voorgenomen sloop van een boerderij aan de Valkenbergweg nabij de overweg. Nota bene een Rijksmonument.

In het nu vastgestelde tracé blijft de boerderij behouden. Tot 26 januari zijn nog bezwaren tegen het besluit in te dienen.

Indien onbestelbaar:
Postbus 1180 8001 BB Zwolle

Verhalen over Zwolle

In de lezingencyclus 'Verhalen over Zwolle' organiseren de Vrienden van de Stadskern en het Zwols Architectuur Podium vrijdag 20 januari 2017 een avond onder de titel 'Oud en nieuw'. Welke keuzes maken architecten wanneer zij een nieuw ontwerp maken voor een oud gebouw? Jarenlang was het gangbaar om met 'contrast' de eigenheid van de nieuwbouw te benadrukken en daarmee de identiteit van het oude te onderstrepen. Net zo goed zien we ook dat architecten een nieuw deel aan een oud gebouw geheel in stijl met het bestaande ontwerpen.

Als we één conclusie kunnen trekken dan is het dat er door de tijd geen eenduidige benadering is van het bouwen aan een bestaand historisch gebouw of een historische omgeving. Misschien is de belangrijkste reden hiervoor, dat de relatie tussen oude en nieuwe architectuur steeds onderhevig is aan wisselende culturele opvattingen over de betekenis van het bestaande en het nieuwe.

Na een korte inleiding met beelden uit de binnenstad is het woord aan een architectuurhistoricus, die het thema verder uitdiept. Na de pauze zet architect Dana Ponec uiteen wat haar inspiratie en overwegingen waren voor haar ontwerp voor het Warenhuis van Primark aan de Melkmarkt.

De muzikale omlijsting van de avond wordt verzorgd door studenten van het conservatorium.

Locatie: Waanders in de Broeren, 20.00 uur, inloop vanaf 19.30.
Anmelden: www.waandersindebroeren.nl/podium-en-exposities

Kraanbolwerk

Appartementengebouw De Stelling is gereed en inmiddels bewoond. De tweede fase van de parkeergarage is in aanbouw en zodra die gereed is start de bouw van De Kraan, het appartementengebouw op de kop van het Kraanbolwerk naast De Stelling en de aanpalende woningen.

Inmiddels zijn de voorbereidingen voor de derde en laatste fase van het Kraanbolwerk van start gegaan. Daarbij gaat het ondermeer om een zevental grachtenpanden die aansluiten op het monumentale pand van Lenderink aan de Thorbeckegracht. Voor het ontwerp van die panden heeft projectontwikkelaar AM een aantal jonge architecten aangezocht die onder supervisie van Rob Moritz van architectenbureau 19 Het Atelier elk een grachtenpand zullen ontwerpen: Irma Klevering, Amarens Reitsma, Sara van Popta en Ramon Scharff (allen 19 Het Atelier) en Bart van der Salm (VANDERSALM-aim).

Bij de uitwerking van ontwerpen is een vertegenwoordiging van de Vrienden betrokken.

Nu aannemer BAM zich terugtrekt op de Randstad en haar woningbouwportefeuille buiten de Randstad heeft verkocht willen de Vrienden ontwikkelaar en BAM-dochter AM prijzen voor haar beleidskeuze om het Kraanbolwerk, op basis van het vastgestelde stedenbouwkundig plan, in te laten vullen door ontwerpen van een gevarieerde groep architecten.